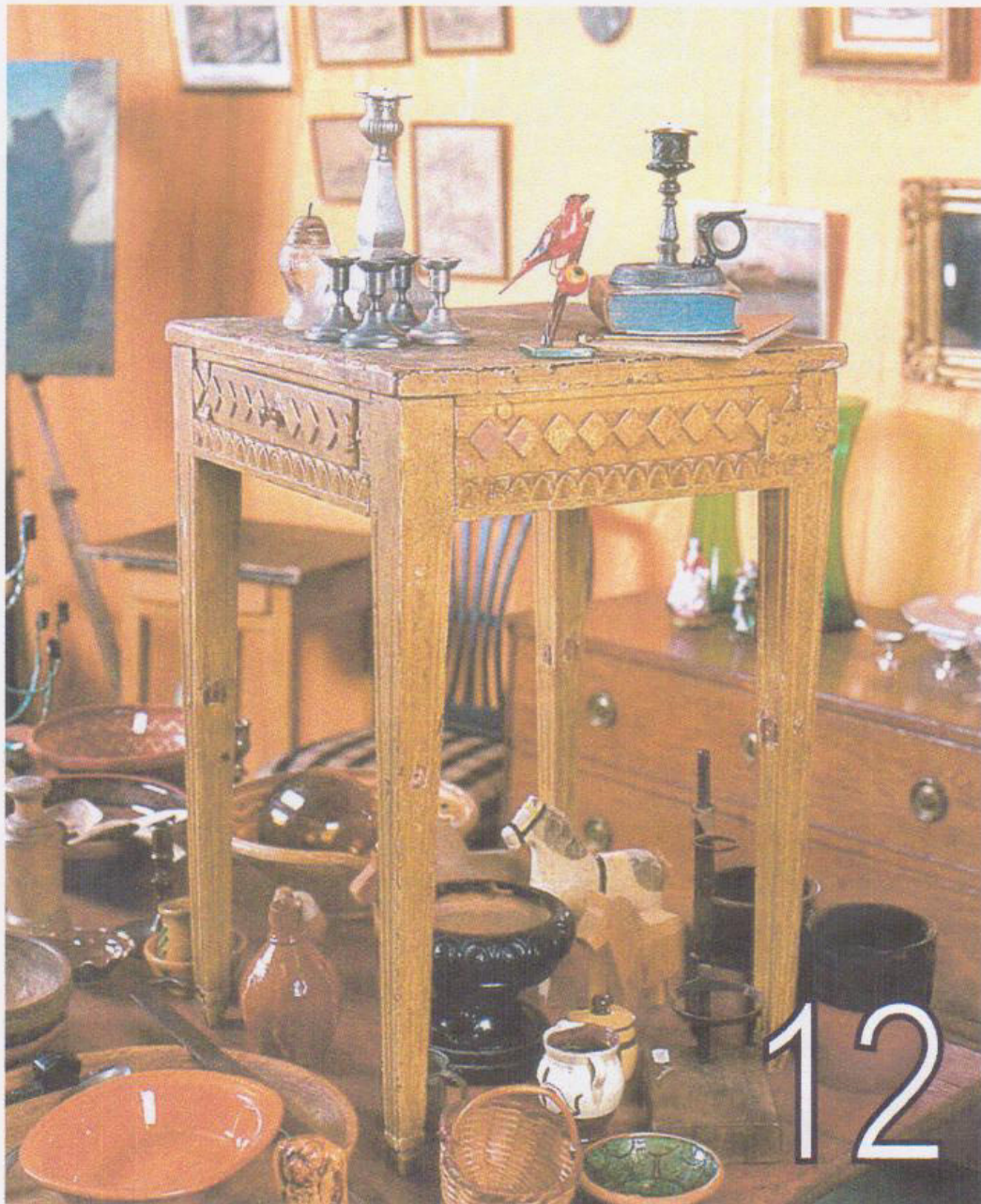

FORANTIK

Medlemsblad for Antik-Historisk Selskab

12

Forår 2013

FORANTIK 12

Medlemsblad for Antik-Historisk Selskab

Lindevej 41, 7600 Struer

Tlf 2479 7519 E-mail: hammitz@gmail.com

Hjemmeside: www.antikhistorie.dk

CVR Nummer 0033556462

Bankforbindelse: Danske Andelskassers Bank Reg. 5977 Konto: 0001014053

Bestyrelse: Kontaktperson og

Kasserer: Henry Ammitzbøll, Lindevej 41, Asp, 7600 Struer Tlf. 2479 7519

Mail: hammitz@gmail.com

Sekretær: Louise Westenholz, Marievej 3, 7752 Snedsted Tlf. 4021 6367

Mail: louisewestenholz@hotmail.com

Øvrige medlemmer:

Kathrine Jørgensen, Tothøjvej 25, 7400 Herning Tlf. 9716 4044

Mail: kathrineregner@mail.dk

André Ebbesen, Spøttrupvej 31, Tjørring, 7400 Herning Tlf. 2022 8449

Mail: andreebbesen@hotmail.dk

Lars Korshøj, Gl. Kirkevej 22, 7400 Herning Tlf 9712 7328 og 6178 7003

Mail: fam.korshoej@get2net.dk

Dorthe Hesselager, Kongevejen 15, Jegindø 7790 Thvholm Tlf. 7580 5087

Mail: dkh-o@mail.tele.dk

Carsten Bagger Nielsen, Strøget 37 1/3, 7430 Ikast Tlf. 9715 5778

Mail: carsten.bagger@mvb.net

Antik-Historisk Selskab er oprettet maj 2006 på initiativ af en række antikvitetsinteresserede mennesker i Midt- og Vestjylland. I selskabets vedtægter er anført, at selskabets virkeområde primært er det midt- og vestjyske område, og ”Selskabets formål er inden for sit geografiske virkeområde gennem foredrag og kurser samt ved kulturelle og debatskabende arrangementer inden for den folkeoplysende ramme at formidle viden og udveksle erfaringer omkring antikviteter og den kulturhistorie, der er knyttet til disse. Derudover afvikles der ekskursioner med samme formål”.

Nye medlemmer optages i selskabet ved henvendelse til et af bestyrelsens medlemmer. Det årlige kontingent udgør kr. 200.- for et fuldt medlemskab. I forbindelse med et fuldt medlemskab kan også optages associerede medlemmer til halvt kontingent – Associerede medlemmer har ikke stemmeret på generalforsamlingen, men deltager på lige fod med andre i selskabets arrangementer.

FORANTIK: ISSN 1902-5467 (Papir-udgaven)

FORANTIK: ISSN 1902-5483 (Online-udgaven)

En slags status -

Nu da vi nærmer os afslutningen på det første år uden Benny i bestyrelsen, - vil jeg skrive lidt om, hvordan vi i bestyrelsen synes det er gået.

Efter en lidt turbulent start, hvor der var delte meninger om, hvorvidt der var baggrund for at videreføre selskabet, besluttede vi at gøre et forsøg og sammensætte et program for efteråret, som kunne præsenteres sammen med kontingentopkrævningen for 2012-13. Det var så med en vis spænding, vi imødeså indbetalingerne eller udmeldelserne. De sidste kom der ikke ret mange af, og medlemstallet kom i løbet af et par måneder helt op på det niveau, som det hidtil havde været. Det er bedre, end vi havde turdet håbe på.

Der er derfor god grund til at rette en stor tak til medlemmerne for opbakningen.

De arrangementer, som indtil nu er afviklet, har også haft en tilslutning, som modsvarer forventningerne. Der var en busfuld til efterårets udflugt, som gik til Varde museum og Ravmuseet i Oksbøl. Der har været et par foredrags-aftener med god tilslutning, og senest har vi som noget nyt arrangeret en bustur til København, hvor vi havde satset på 15-20 deltagere. Efter sygdoms-forfald nåede vi op på 16, så det var også som forventet – og det blev en vellykket tur.

Her i foråret har vi planlagt et par foredragsaftener før vi når til general-forsamlingen midt i maj. Vi ser frem til den ”eksamen”, som general-forsamlingen jo sådan set er. Spændende om medlemmerne er tilfredse med bestyrelsens indsats??

Henry Ammitzbøll

Forårets program 2013

Arrangementer, som er afviklet:

Onsdag 16. januar kl. 19.

Hyggeaften med keramik og stentøj

Pensioneret Vurderings- og Indretningskonsulent Peter Jessen, Esbjerg fortæller om keramik og stentøj.

Keramik er en betegnelse som dækker alt, hvad der er fremstillet af forskellige ler- og jordtyper. Peter Jessen vil som supplement til foredraget medbringe forskellige genstande og være behjælpelig med vurdering af vore egne medbragte genstande.

Sted: Tjørring Aktivitetshus, Tjørringparken 4, 7400 Herning.

Pris: 50,- kr. for medlemmer, 80,- kr. for ikke-medlemmer.

(Se omtale af arrangementet andetsteds i bladet)

1. – 3. februar 2013.

ANTI-K & DESIGN i Tinghallen i Viborg

Medlemmer af Antik-Historisk Selskab kan så længe lager haves rekvirere Fribillet til *ANTI-K & DESIGN* i Tinghallen, Tingvej 2, 8800 Viborg.

Billetterne er velvilligt stillet til rådighed for selskabet via Benny Boysen, der medvirker som vurderingseksperter på messen.

Kontakt Lars Korshøj, hvis du ønsker en billet.

Tlf. 6178 7003. e-mail: fam.korshoej@get2net.dk

9. –10. februar 2013.

BUSTUR TIL KØBENHAVN

med besøg på Loppemarked Bella Center, Davids Samling og Kastrupgårdsamlingen.

Program lørdag

Kl. 7.30 Afgang Holstebro

- 8.10 Afgang Herning

- 10.20 Morgenmad/frokost, Rasteplads Knudshoved - Nyborg

- 13.00 Loppemarked Bella Center, - Skandinavians største loppemarked,

- 16.30 Kører eller går vi til vandrehjem for indkvartering. (afstand 700 mtr.)

- 18.00 Aftensmad i Kastrup (10 min. kørsel fra vandrehjem)

- 20.30 Fælleshygge på vandrehjemmet, dagens fund i Bella Center, samt antik quiz.

- 22.30 Godnat

Program søndag

Kl. 9.00 Morgenmad

- 10.00 Afrejse fra vandrehjem

- 11.00 Davids Samling. En helt utrolig kunstsamling skænket af højesterets-sagfører C. L. David. Fri entre. (rundvisning) www.davidmus.dk
- 13.00 Vi kører mod Kastrup. Der bliver et stop på et cafeteria med mulighed for frokost.
- 14.30 Kastrupgårdsamlingen. Et museum, som blev startet op af Amager Kunstforening. Samlingen består af Kastrup fajancer, glas fra Kastrup Glasværk og kunstsamling af bl.a. Theodor Philipsen. Fri entre. (rundvisning) www.kastrupgaardsamlingen.dk
- 16.00 Afrejse fra København
- 17.45 Aftensmad, Rasteplads Knudshoved - Nyborg
- 20.30 Ankomst Herning
- 21.15 Ankomst Holstebro

Vi skal bo på et moderne vandrehjem med dobbeltværelser, som alle har eget bad og toilet. Pris pr. person i dobbeltværelse 950,- kr. – i enkeltværelse 1.150,- kr.

Priserne er incl. bustransport, overnatning og morgenmad. De andre måltider er for egen regning.

Kommende arrangementer:

Mandag 11. marts kl. 19.

Antikvitetsaften. Kan jeg selv? Eller skal der en ekspert til?

Tips og vejledning til vedligeholdelse og reparationer vi selv kan foretage?

Eller skal der en professionel til?

Konservator Robert Kuczapski kommer og øser af sin viden om dette emne.

Robert har haft eget konservatorværksted i Ungarn med års erfaring. Han bor nu på 7'ende år i Thy, og hjælper gerne andre med interesse for at bevare gamle ting.

Har du et maleri, glas, porcelæn, møbel eller andet, der trænger til rens eller reparation, så tag det med eller spørg – og få et godt råd eller en nærmere aftale med konservatoren.

Sted: Gimsing menighedshus, Hjermvej 49, 7600 Struer.

Pris: Pris: 50,- kr. for medlemmer, 80,- kr. for ikke-medlemmer.

Mandag 18. marts.

Mit kæreste øje

Optagelser i Biografen Apollon, Anlægsvej 4, 7600 **Struer** kl. 13 til ca.17.

Tilmelding via biografens hjemmeside paa dette link:

http://www.poweredbyintegra.dk/film_omtale.asp?filmid=4919&bio=struer

eller på tlf. nr. 9785 1148

Onsdag 3. april kl. 19.

Foredrag: Ehlers Samlingen/Museum Sønderjylland

Afdelingsleder Anneli Bork vil fortælle om Louis Ehlers (manden bag samlingen) og hendes 15 års samarbejde med ham, om selve samlingen, om Slotsgade og huset i Haderslev fra 1500 tallet.

Som supplement til foredraget vil hun tage nogle genstande med.

Louis Ehlers **Lertøjssamling** er Nordeuropas største samling af lertøj fra perioden 1500-1900 og kunstnerkeramik fra 1800-1900 tallet.

Kom og vær med omkring en god fortæller og gamle lerting.

Afvikles i samarbejde med Folkeuniversitetet og alle er velkommen.

Sted: Tjørring Aktivitetshus, Tjørringparken 4, 7400 Herning.

Pris: 50 kr. for medlemmer, 80 kr. for ikke medlemmer.

Tilmelding ikke nødvendig. Tag selv kaffe, the og kage med.

Mandag 22. april.

Mit kæreste eje

Optagelser i Galleri da Winti i **Selde**, Furvej 14, 7870 Roslev fra kl. 13 til ca.17.

Tilmelding til Gunhild Juhr på mail kontakt@galleridawinti.dk eller på tlf. 3511 7711 ell. 2172 8772.

Onsdag 15. maj kl. 19.

Ordinær generalforsamling 2013.

Dagsorden vil være i henhold til vedtægterne.

Forslag til behandling på generalforsamlingen og forslag til personvalgene skal være bestyrelsen i hænde senest onsdag den 17. april 2013.

Sted: Gimsing menighedshus, Hjermvej 49, 7600 Struer.

Indkaldelse til generalforsamling

Der indkaldes hermed ifølge vedtægterne til ordinær generalforsamling i Antik-Historisk Selskab til afholdelse

onsdag den 15. maj 2013 kl. 19.00

i Gimsing menighedshus, Hjermvej 49, Struer.

Dagsorden vil være ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent og sekretær for generalforsamlingen.
2. Bestyrelsen aflægger beretning om selskabets virksomhed i det forløbne år.
3. Kassereren fremlægger det reviderede regnskab.
4. Behandling af indkomne forslag. Forslagene skal i skriftlig form være bestyrelsen i hænde senest 17. april. Indkomne forslag til behandling på generalforsamlingen vil blive offentliggjort på selskabets hjemmeside, hvor man kan gøre sig bekendt med dem inden generalforsamlingen.
5. Fastsættelse af kontingent.
6. Valg til bestyrelsen. Efter tur afgår i år 3 medlemmer:
Kathrine Jørgensen,
Lars Korshøj og
Henry Ammitzbøll.
De øvrige bestyrelsesmedlemmer, som ikke er på valg er:
Louise Westenholz,
André Ebbesen,
Carsten Bagger Nielsen og
Dorthe Hesselager.
Valg af 2 suppleanter. Jutta Jørgensen er p.t. suppleant.
Det bemærkes, at forslag til medlem af bestyrelsen skal sendes skriftligt til bestyrelsen senest 17. april. Kandidaterne vil derefter blive bekendtgjort på selskabets hjemmeside.
7. Valg af revisor og revisorsuppleant. Revisor er p.t. Anna-Lise Lisbjerg.
8. Eventuelt

Turen til København d. 9-10 februar 2013

af Tove Husted, Holstebro

Lørdag morgen drog 17 antik interesserede af sted mod loppemarked i Bella Center. Med Gode pauser undervejs nåede vi frem kl. 13:30.

Det blev en rigtig spændende eftermiddag, med ting og sager for enhver smag og med rigtig mange gode køb. Nogle af os kunne nok ha brugt et par dage på bare at gå rundt og fordybe sig i fortidens minder – sådan er vi jo så forskellige.

Efter lopperne blev vi indkvarteret på et dejligt vandrehjem tæt på Bella Centeret. Aftensmaden foregik på en Italiensk restaurant, med lækkert mad og fin fin betjening.

Lørdag aften foregik på vandrehjemmet i hinandens selskab. Vi viste alle vores køb frem og gav små historier med undervejs. (Jeg fik købt min sorte høne fra Knabstrup, hurra – så nu bor den i Holstebro).

Til en af deltagerne var der givet 100 kr., til et køb i Bella Center, som skulle bruges som gave/gevinst til den person, som havde gjort det bedste fund/køb i løbet af dagen.

At finde en ting til 100 kr. var ikke lige det nemmeste, så der blev pruttet rigeligt om prisen, og med 150 kr. i afslag, endte det med en 3 tårnet MEDALJE-SKE, som gik til Bodil Korshøj. Så nu kan familien Korshøj rigtig få hjemmebagte medaljer. (Dem kan man aldrig få for mange af).

Bodils fund var en gammel træform fra et konditori, som vistnok var brugt til marcipanfigurer.

Lars havde også lavet en antik-quiz, som var rigtig sjov, vi var 2 grupper som dystede, og da der skulle tælles sammen, stod det uafgjort, hvilket var en stor trøst, for vi var altså lige dumme eller kloge. Selvfølgelig blev der fundet en vinder – og det var fortjent.

Søndagen bød på 2 museumsbesøg, først Davids Samling – en utrolig stor oplevelse. Stor flot kunstsamling, som jeg tror at vi er mange, der vil vende tilbage til.

Næste stop blev Kastrupgårdsamlingen, hvor vi skulle se Kastrup fajancer og glas, og vi blev da også lidt klogere på Kastrup Glasværks historie m.m. Vi var nok også enige om at stedet mere bar præg af Galleri end museum.

Alt i alt en vidunderlig weekend og meget vel tilrettelagt, så tusinde tak til Lars, Carsten og André. Jeg var med for første gang, men tropper gerne op igen.

Et arvestykke.

af Dorthe Hesselager

Hver gang jeg åbner det smukke polerede mahogniskab med facetslebne glaslåger og mærker duften af dets indre, flyver tankerne tilbage til de tidligste minder i mit liv. Jeg har altid kendt det skab. Det stod i min morfars og mormors pæne stue. Det var fyldt med bøger. Et par stykker var for børn og kunne lånes, hvis man passede godt på dem.

At det mange år senere skulle stå i min stue, anede jeg ikke. Heldigvis var der i familien en interesse for slægten, så familiehistorier blev fortalt igen og igen for alle børnene.

Derfor ved jeg, at det statelige skab blev bestilt og lavet i Silkeborg i tiden op til 1864 af mine tipoldeforældre. De havde købmandsforretning på Torvet i Silkeborg. Det var urolige tider, og man frygtede tyskens hærgen. Skabet blev derfor fremstillet med hemmelige rum i såvel top som bund, og er forbistret tungt.

Det gik jo ikke helt så galt som tipoldeforældrene frygtede, så skabet gik uskadt i arv til mine oldeforældre. På det gamle foto ses skabet i deres hjem i Fredensborg i 1922. I 1949 arvede min morfar skabet, og det tjente som bogskab indtil 1990, hvor min morfar døde i en alder af 95 år. Hverken min mor eller

hendes søskende ville have det tunge skab, og jeg fik muligheden for at overtage det. Selvfølgelig skulle jeg kontrollere de hemmelige rum, men kunne blot konstatere, at de havde været åbnet for ganske nylig og var helt tomme. Nu pryder skabet min stue og rummer utrolige mængder af porcelæn og andet dækketøj, 148 år og 5 generationer senere.

Onsdag d. 16. januar: **Aften med keramik og stentøj**

Trods megen sne og VM i herrehåndbold kom der 14 medlemmer til en god aften sammen med foredragsholder, vurderings- og indretningskonsulent Peter Jessen fra Esbjerg.

Peter Jessen er autodidakt antikvitetskender. Han er pensioneret fra sit job hos Mission Afrika og arbejder i dag med at organisere og vurdere varer i deres 89 butikker rundt i landet. Desuden tager han rundt i landet og holder foredrag om forskellige antikviteter.

Aftenens emne var keramik og stentøj, og han kom godt omkring i de bornholmske værksteder og havde mange genstande med som supplement til foredraget.

Han startede med at fortælle om **Jydepotter**, og fortalte, at det var ”godt” at være gift med en pottedame (navnet på dem der lavede jydepotterne). De sorte jydepotter blev brændt i ovne med lyng, og den sorte farve kom frem på grund af iltreduktionen. Og for at gøre dem tætte blev de ”glaseret” indvendig med mælk, før de blev brugt til madlavning og sat over åben ild.

Jydepotterne blev i store mængder eksporteret til England og udskibet fra Hjerting. Den største produktion kom fra Varde området.

I andre keramikværksteder som **Hjort og P. Ipsen** lavedes der også keramik efter sortbrændings-teknikken, men her blev genstandene brændt under tryk og med kul. Det foregik i slutningen af 1800 tallet. Ipsens fabrik menes at være den første i Danmark, der anvendte sortbrændingsteknikken, og det var i 1892. Raku brændingen er langt senere og her anvendes halm til brændingen.

Peter havde eksemplere med af en nyere terracotta. Den bliver lavet af Jagostammen i Nigeria og indført til Danmark for at sælges som gammel terracotta.

Peter Jessen fortalte om de mange bornholmske keramikværksteder og viste eksemplere på deres forskellige genstande. Der var bl.a. ting fra **Søholm, Hjort, Michael Andersen** med flere.

Fra Søholm fremhævede han de mange brugsting, som f.eks. de gule syltekrukker fra fabrikkens opstart. Han nævnte, at det er svært at se

forskel på **Kähler og Danico**. Begge anvendte Hornbemalingen som dekoration (1920-30erne). De fleste genstande er heldigvis signeret. Så man må vende bunden i vejret.

Hammershøj lavede flere genstande bl.a. på Käblers værksted og han brugte bl.a. Frostglasuren (den grågrønne) som Peter Jessen havde et emne med af.

De fleste genstande som Peter Jessen havde med som supplement til hans foredrag var fra 1970erne. Som eksempel var der et stort fad (fra Kähler ?) lavet på bestilling til en samler i Ålborg. Det skulle have været brug som suppeterrin, men da det var håndlavet i stentøj, var det alt for tung og blev kun brugt en gang. Peter sagde, det i dag kan sælges for flere tusinde kroner.

Peter Jessen fortalte, at det er brændingstiden, der er forskellen på stentøj og almindelig keramik. Han forklarede også, hvordan man kan se om genstanden er håndlavet (pølset eller drejet op) eller maskinfremstillet.

I 1970erne var keramikken utrolig populær/moderne, og "alle" skulle fremstille den. Der blev undervist i keramik på snart alle aften- og i dagskoler.

Af kunstnere fortalte Peter om bl.a. **Arne Bang**. Han var uddannet ingeniør og senere keramik. Hans genstande er stadig meget dyre, specielt hans vaser med den grågrønne og lyse gråblå glasur. Det gælder også Saltos vaser specielt dem med den rillede dekoration.

Han havde værksted i Holme-Olstrup, og hans første genstande var signeret med både Holmegård og Arne Bang. Senere brugte han kun det karakteristiske sammenslyngede AB. Hans bror var Jakob Bang, den anerkendte danske designer.

Nathalie Krebs og Nyland, startede **Saxbo keramik** værksted. Navnet kom af at værkstedet lå i Gladsaxe og overfor forretningen "Bo Godt".

Det var udelukkende Nathalie Krebs, der lavede glasurerne, mens Nyland lavede genstandene. Han flyttede dog efter en kort periode til Sverige og arbejdede på Rørstrand. (Peter henviste til bogen om Saxbo). De første Saxbo genstande sælges i dag til høje priser.

Palshus's værksted lå i Tåstrup, og her blev der produceret genstande både i stentøj og keramik.

I Esbjerg var der to værksteder, **Kongstrand** og **Jens Petersen**. Sidstnævnte startede værksted i de gamle fiskebaracker og lavede mange bestillingsting. Disse blev ofte givet som tak eller betaling for udført arbejde, som for eksempel reparation af Jens Petersens bil. Signaturen for Kongstrand er SK og Jens Petersen JP. De lavede aldrig unika genstande, kun masseproduktion.

Lars Søberg lavede mest ”Glade ting”, altså med lyse farver og ”lette” glasurer.

Hans genstande minder meget om Bjørn Wiinblads, men de har ikke Wiinblads kvinders specielle store spidse næser.

Michael Andersens keramik er steget meget i pris. Det skyldes nok, at det passer godt ind i den moderne boligindretning, og at det falder i de unge menneskers smag, mente Peter Jessen..

Peter viste keramik fra 1970erne bl.a. **Carl Hebe** og **Jørgen Mogensens** stentøj med den brune glasur. Samt **Knud Kyhn**, som er mest kendt med sine brune bjørne. De er i dag i ringe kurs, hvorimod hans andre dyrefigurer er voldsomt dyre.

På **Emil Rudes** keramikværksted i Dybbøl produceredes mange turistvarer (med Møllen). De er signeret ER.

Peter Jessen oplyste at porcelæn – uden for Kina – blev produceret første gang i Meissen i 1731. I Danmark kom det først i 1770.

Kineserne laver mange genstande med ”lavede” brændingsspor til eksport, og de sælges for at være gamle (Antikke).

På et spørgsmål fra salen om saltglasuren, fortalte han, at den blev lavet ved, at man smed salt ind i ovnen før brændingen. Det er den glasur, der ses på de gamle syltekrukker og på de nye tyske ølkrus.

Tips fra Peter:

Til fjernelse af de grimme brune udtræk på gamle kander, bruges 33% brint-overilte på et stykke køkkenrulle, der lægges på stedet (husk handsker). Det vil trække alt snavs og fedt ud. Læg et stykke film over, så udtørres det ikke så hurtigt.

Guldskrift (eks. som hilsen fra Juelsminde) kan fjernes med en skuresvamp.

Efter kaffepausen gav Peter Jessen en god vurdering af medbragte genstande fra deltagerne. Det var dejligt at se, at så mange havde ting med. Tak for det.

Denne sparebøsse lavet som løve, var desværre ikke signeret. Så det er derfor svært at afgøre, hvor den er produceret. Men Peter Jessen var sikker på den var bornholmsk.